

FOUR IRISH–HUNGARIAN POEMS

GERRY MILLER

For thirty-five years Gerry Miller taught English Literature, and was Head of English Studies and Senior Master in one of the largest pre-university colleges in Northern Ireland. He is a founder member of the Northern Ireland Council of Christians and Jews, and a member of the executive of The Peace People (founded by Nobel Peace Prize Laureate Mairead Corrigan Maguire). His publications include *Awakening* (Oswica, 2004), a collection of poems and images. “Budapest” and “Traveling North” are reprinted with the author’s permission. The translations were prepared in our Translation Workshop at Miskolc in 2007, and, together with some other Irish–Hungarian poems, were read by Gerry Miller at the first conference of the Hungarian Society of Irish Studies, held at Pécs University on 14-15 September 2007. He is a returning guest at the Research Forum, and has given annual talks on the cultural-historical background of the Troubles at our Forum since 2004.

THE TAP DANCERS

Tap tap tapping is sounding on the pavement
tapping and laughing is coming down our way
we hear laughing and tapping in the distance
with all the promise of a happiness day.

The tap tap tapping sound is coming closer
and also the sound of laughter starts to swell
the tap tap tapping is a marching drumbeat
and is drawing our attention like a spell.

Suddenly three young men appear together
with one who’s leading the rhythm of their walk
they saunter in a sort of dance formation
they’re always tapping and laughing as they talk.

First we see the faces and then the bodies
captivating all the passers with the sound
everybody steps aside to let them by
with their white canes tapping smartly on the ground.

One of these three young men is fully sighted
and is telling to the others what they pass
one who is blind from birth is tapping strongly
and the one who’s newly-blind is learning fast.

Tap tap tapping passes along the pavement
as they take a learning curve so very steep
with their walking and tapping always laughing
but when he's home again I wonder—*does he weep?*

BUDAPEST

From prehistoric early morning mists
To midnight's futuristic lights
Pulsating silent Danube flows
Through history's, city's, people's days and nights.

Descending from surrounding hills and plains
Seven wandering tribes conclude nomadic ways
And in a beaker's blood a contract make—
A Carpathian Plain of Paradise.

Kaleidoscope of princes and palaces
Heroes and horses, castles and kings,
Byzantine, Asiatic, Jewish, Christian and Muslim,
Arpad and Stephen—an awesome confusion of things...

Two million people piled high, snaked long,
Ten thousand tenemented palaces unfold,
With lines and cables, metros, trams and trains
Interleaved with lives untold.

A seething mass of movement, innumerable individuals,
Anonymous and indistinguishable
Dividing into human elements—then coming to life
Through personal encounter.

BUDAPEST

A földtörténet pirkadatakor már itt
csobogott a csöndes Duna,
s a jövő fényei pulzálnak most színén,
tükröznek történelmet, várost s arccokat.

A marton leereszkedett s lepihent
hét vándorló törzs – vége a nomád életnek!
Kehelybe vért fogtak, s szerződtek:
a nagy alföld legyen Kánaán!

Urak és szolgák, lovak és lovasok,
királyok és királyi népek forrataga,
görög és római, kun, zsidó és böszörmény,
pogány Árpád és szent István – micsoda, micsoda kavardás!

Most kétmillió ember, bolyokba csődülve és kígyózó sorokban;
ezer meg ezer bérház – csövek, drótok, vezetékek
feltárva-kitárva; metró, vonat, villamos
sínek hálójában: dzsumbujba veszett életek.

Zajgó, mozgó áradat,
névtelen, arctalan, aztán
kiválik egy, vonásai
tisztulnak – rád ismerek.

Töltéssy Zoltán fordítása

TRAVELING NORTH

There is no end to the white fog
and freezing mists of winter time
which link the drifting snows and heavy skies
from late November until the middle of March.

Incredible incidents of nature
crack the ghostly shroud of frozen scenes
as a white hare struggles in slow loping movements
across our view, extending a mirage of action
in the eerily silent surroundings.

Storks' nests, abandoned temporarily,
survive the rigors of gale-force winds,
snow-storms and blizzards,
like sentries perched on high,
waiting for the end of bitter purgatory.

The dogs which guard the isolated houses
bark hoarse and feeble signals of our passing,
then muster up the strength to nourish their weak frames
with a few mouthfuls from their bowls of freezing scraps
before retreating to what comfort they can find
against the most sheltered gable wall.

The snowdrops of earlier years are distant memories
of new life which came and went, now lost in forgetfulness,
like lines of sparsely vegetated trees
pointing to dim and hazy paths,
leading uncertainly towards nothingness.

The long slow coldness numbs body, mind and soul,
reflecting nature's rote in human pain.
Patiently we await the end of this unliving
until the world from which we came revives again.

But there is no certainty that it will ever come.
Expectation is absent and hope an alien thought
as in the mind there is no end
to the white fog and freezing mists of winter time.

ÉSZAKNAK TARTVA

Mélyül-mélyül a tejfehér pára,
mindent átjár a zúzos köd,
hóföreteg szakad fellegtől terhes égből
télbe hajló novembertől friss márciusig.

A mezőt táblákba töri
embertelen fagy, szél, idő,
fehér bundás nyúl bukdácsol át
a háborgó hómezőn
– csak látomás – kísérteties a csönd.

Gólyafészek, üres gólyafészek
– cibálja jeges szél,
företeg és hófúvás forgatja –
kitart a magasban,
várja a jégverés végét.

Gazdátlan házat kutyák őriznek, jöttünkre
rekedten ugatnak, majd nyüszítnek,
s majd felbátorodva megindulnak,
kihült koncot falnak táljukból,
s majd megtorpannak, s meglapulnak
vackukon, a tűzfal tövében.

Új élet kél, bejárja útját tudatlan, régvolt
tavalyok hóvirágja távoli emlék, múltba vész,
mint lábaserdő fái; köztük párában
derengő ösvények, bizonytalan
ödüngnek a semmibe.

Dermedtségbe hanyatlik test, lélek s értelem,
belehasít húsunkba, fagyos fájdalom szagatja.
Türelemmel várjuk a léttelenség végét,
míg a világ, honnan kihulltunk, új erőre kap.

De kap-e, bizonyosan, valaha?
Várhatunk? Csak idegen ideában reménykedhetünk,
mivel elménkben már mélyül-mélyül a tejfehér pára,
mindent átjár a zúzos köd.

Töltéssy Zoltán fordítása

A BIG MAN

From the moment we met I admired the man—
cool and decisive and commanding respect
from all whom he met—
except his dog, which refused to respond
to any order he barked (not the dog but the man).

The first meal that we shared with two interpreters,
—although I often wondered how much
he actually understood without them—
was punctuated by many stories of
the tough life on a farm in the country
fifty years before.

The most vivid description I recall quite clearly
as he enjoyed watching me squirm
at the intricate details of a family occasion
when everyone gathered to watch
the ritual slaughter
of a pig that was almost a pet.

And others I will not mention at all.

The simple city boy under the spell of the country giant.

Years later when we met for the annual meal
I recounted the episodes of that first occasion
as I clearly remembered them all—
the pig that was almost a pet
and others I will not mention at all.

Some he remembered and others not—
at least he said that was so.
The pig story was true, others perhaps,
and one he denied to have happened.

Was the simple city boy under the spell of the giant once more?
Was the pálinka playing tricks on the mind?
Who was imagining the stories denied—
and rats I will not mention at all?

A NAGY EMBER

Találkozásunk pillanatától csodáltam ezt a férfit –
hűvös és határozott és tiszteletet követel
mindenkitől, akivel csak találkozik –
kivéve a kutyáját, mert ő nem hajlandó semmiféle
parancsra ugrani, bármit is ugat (nem az eb, hanem az ember).

Az első közös vacsoránkon két tolmács is volt
– bár gyakran töprengtem, mennyit
értett meg nélkülük is –
és sokat mesélt
a tanyasi élet nehézségeiről –
ötven évvel ezelőtt.

A történetre, melyet leginkább ecsetelt, világosan emlékszem,
miközben élvezte vergődésem:
családi esemény kusza részletei,
mindenki összegyűlt, hogy tanúja
legyen kedvencük, a malac
rituális lemészárlásának.

És a többiről már nem is beszélnek.

Az egyszerű városi fiú a vidéki óriás markában.

Évek múlva, mikor az esztendei vacsorára összeültünk,
felhoztam az első találkozás jeleneteit,
mivel világosan emlékeztem mindegyikre –
a malacra, a házikedvencre –
és a többiről már nem is beszélnek.

Valamire emlékezett, valamire nem –
legalábbis azt mondta.
A malacmese igaz volt, más történetek talán,
és egyről azt mondta, sosem történt meg.

Vajon az egyszerű városi fiú a vidéki óriás markába került újra?
Vagy csak a pálinka volt az?
Ki képzelgett letagadott történetekről?

És a patkányokról már nem is beszélnek.

Lénárt Emese fordítása